



# Osnove ekonomije

## *3. predavanje – nastavak - IU2*

doc. dr. sc. Danijel Knežević, v. pred.

*Ishod učenja 2:*  
**Tržišna ravnoteža**



# Uvod/ ponavljanje

- Dosada smo potražnju i ponudu promatrali odvojeno i znali smo koje se količine dobrovoljno kupuju i prodaju pri svakoj razini cijena.
- Kako bismo spojili boje strane tržišta potrebno je uzeti u obzir međudjelovanje ponude i potražnje, a kako bi se proizvela ravnotežna količina i cijena odnosno tržišna ravnoteža.
- **Tržišna ravnoteža** se uspostavlja pri onoj cijeni i količini kod koje su sile ponude i potražnje uravnotežene.
- Pri ravnotežnoj cijeni količina koju kupci žele kupiti je jednaka količini koju prodavatelji žele prodati (naziva se još i **cijena koja čisti tržište**).

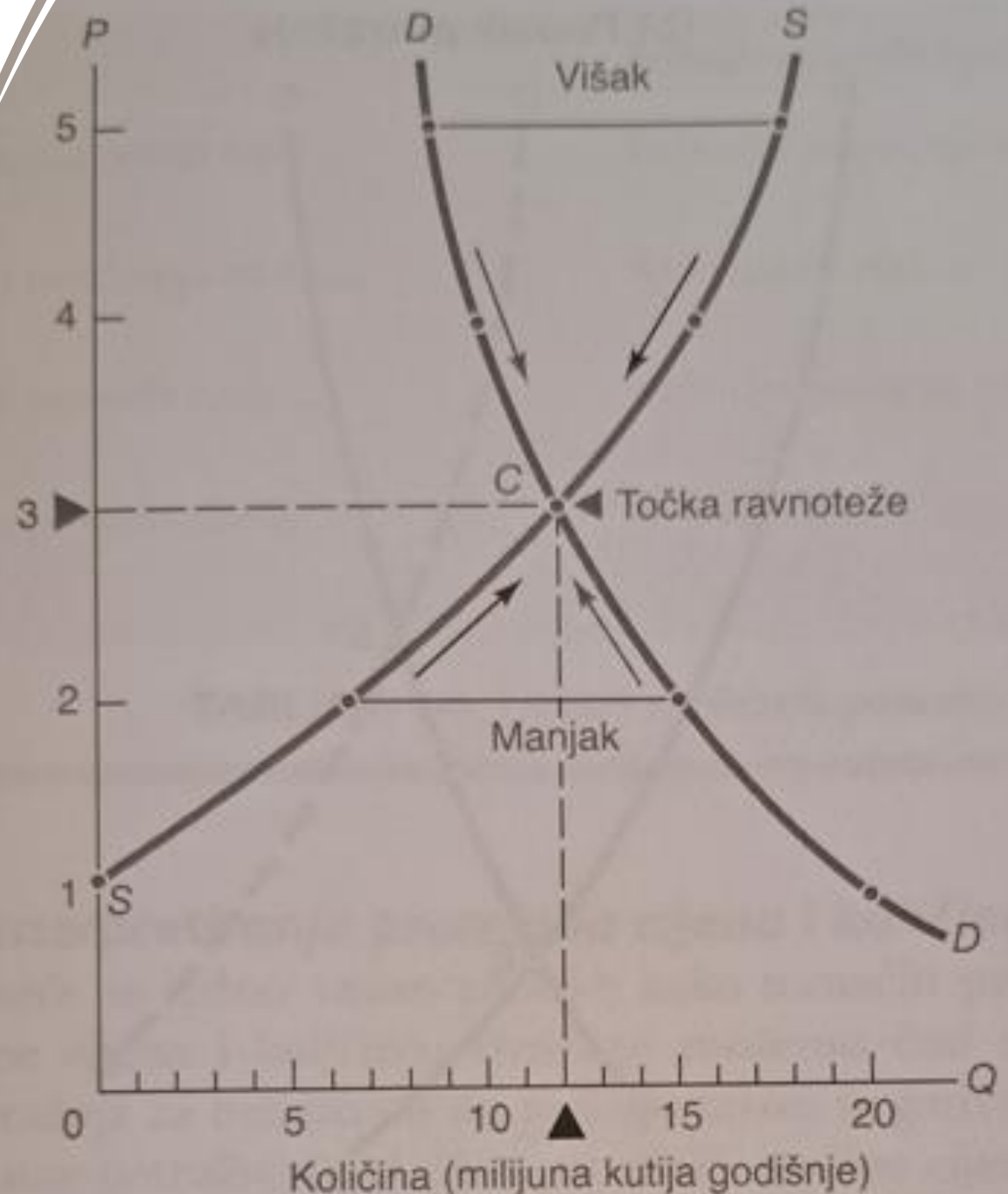
# Primjer tržišne ravnoteže

	Moguća cijena (dolara po kutiji)	Tražena količina (milijuni kutija godišnje)	Ponuđena količina (milijuni kutija godišnje)	Stanje tržišta	Pritisak na cijene
<b>A</b>	5	9	18	Višak	Pad
<b>B</b>	4	10	16	Višak	Pad
<b>C</b>	3	12	12	Ravnoteža	Neutralno
<b>D</b>	2	15	7	Manjak	Rast
<b>E</b>	1	20	0	Manjak	Rast

# Ravnoteža s krivuljama ponude i potražnje

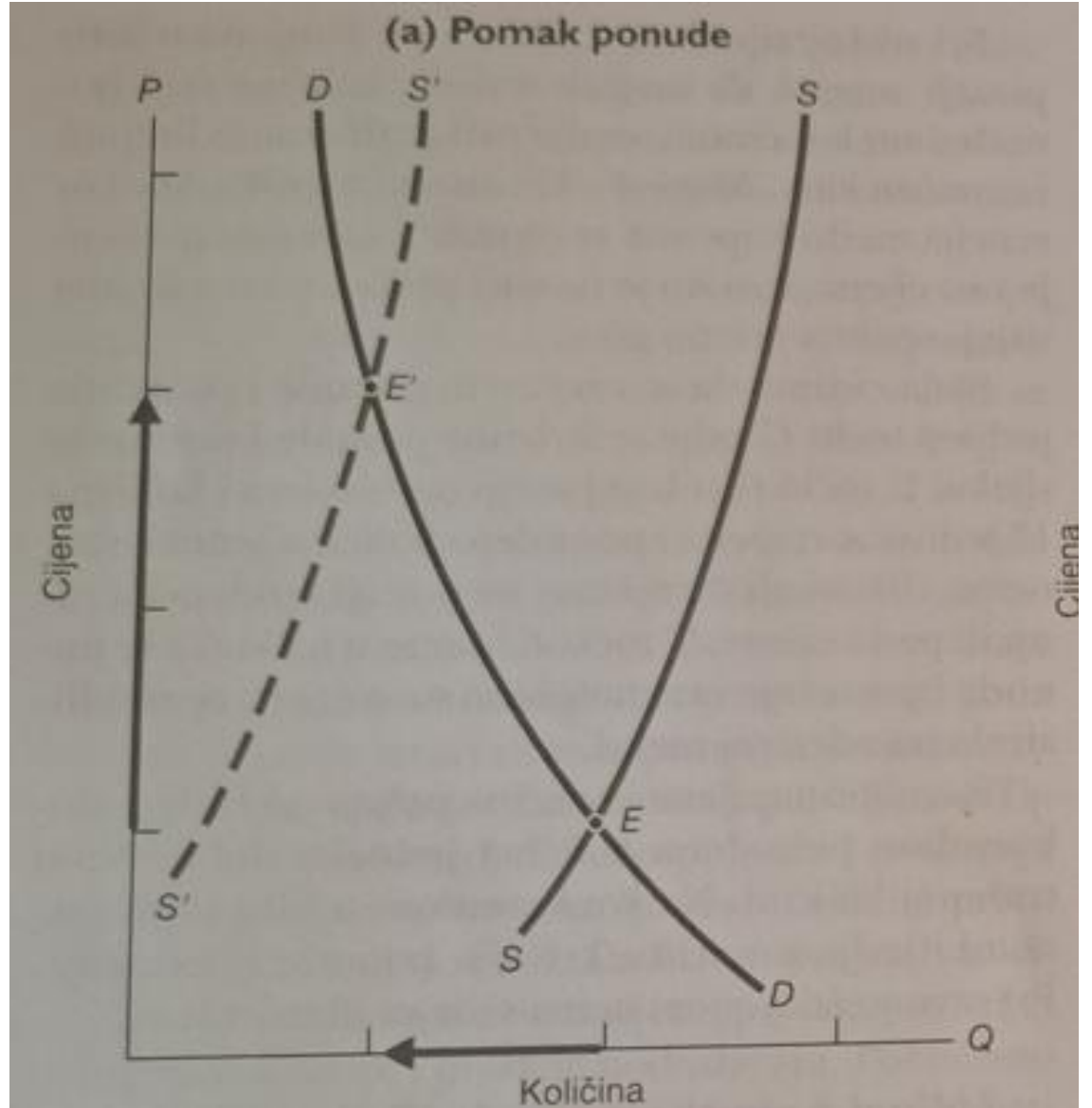
- Pri cijeni od 3 dolara (**točka C**) poduzeća dobrovoljno nude onoliko koliko potrošači dobrovoljno traže.
- Kada je cijena niža (primjerice, 2 dolara), tražena količina je veća od ponuđene količine pa se javljaju manjkovi, a cijena se povećava prema ravnoteži.
- Kada je cijena više (primjerice, 4 dolara) tražena količina je manja od ponuđene količine pa se cijena smanjuje prema ravnoteži.

Cijena (dolara po kutiji)



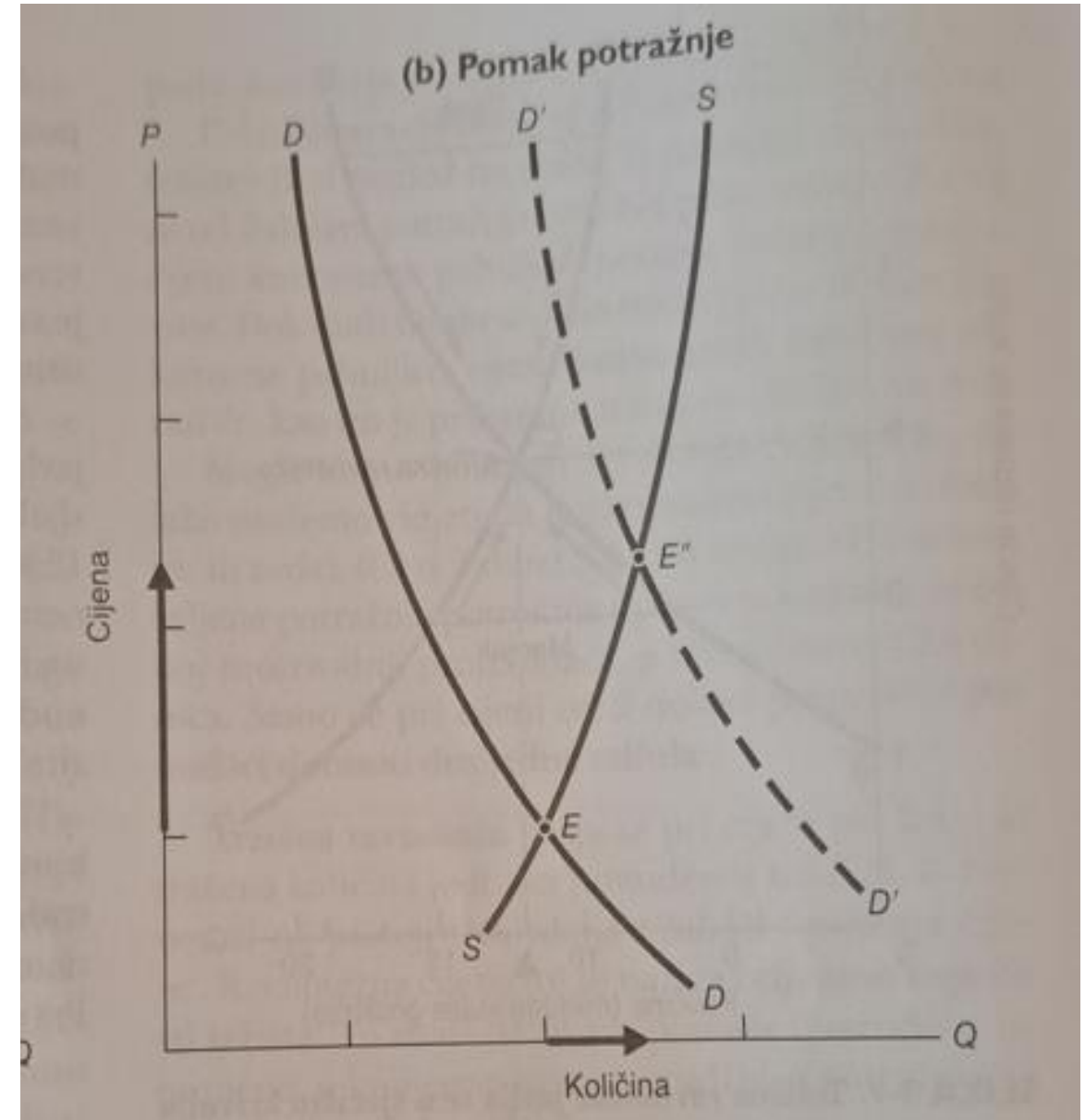
# Učinci pomaka ponude

- Primjer: kruh
- Zbog lošeg vremena došlo je do porasta cijena žita, što pomiče krivulju ponude za kruhom ulijevo (sa  $S-S$  na  $S'-S'$ ).
- Potražnja se ne mijenja, jer nije uvjetovana vremenom pogodnim za poljoprivredu.
- Zbog toga cijena kruha raste i obeshrabruje potrošnju do nove ravnotežne točke  $E'$ .



# Učinci pomaka potražnje

- Primjer: kruh
- Snažni rast obiteljskih dohodaka doveo je do toga da vi žele jesti više kruha zbog čega se krivulja potražnje pomiče s  $DD$  na  $D'D'$ .
- Cijene se pomiču prema gore sve do nove ravnotežne točke pri višoj cijeni ( $E'$ ).



# Mini zadatak

- Ponuda i potražnja za čokoladom se mijenjala na sljedeći način:

Cijena (eura)	Ponuđena kol. (000 kom)	Potraživana kol. (000 kom)
10	25	7
9	23	9
8	19	11
7	14	14
6	8	18
5	3	24

1. Izvedite krivulju ponude i objasnite dobivenu sliku.
2. Izvedite krivulju potražnje i objasnite dobivenu sliku.
3. Utvrdite ravnotežnu cijenu i ravnotežnu količinu.
4. Koliko će se čokolade tražiti pri cijeni od 10 eura, a koliko pri cijeni od 5 eura? Koliko će se čokolade nuditi pri istim cijenama? Objasnite.



# Kako će na navedenu ravnotežu utjecati:

- a) Porast cijene goriva.
- b) Porast osobnih dohodaka.
- c) Uvođenje dodatnog poreza na čokoladu.
- d) Povećane minimalne plaće u zemljama izvoznicama kakovca.

# Demand for electric vehicles growing, but can charging network keep up?

- <https://www.youtube.com/watch?v=fAVuwKTalk4>
- Na potražnju za EV djeluje velik broj čimbenika (poput stavova potrošača i raspoloživosti punjača). Treba li o broju raspoloživih punjača za EV brinuti „vidljiva” ili „nevidljiva ruka”? Objasnite svoj odgovor.
- U kontekstu Hrvatske i EU, postoji tzv. Green Deal koji predviđa tranziciju na EV i zadani su konkretni ciljevi (npr. ukidanje proizvodnje ICE vozila do 2035. godine). Treba li EU dozvoliti tržištu da samo dođe u ravnotežu (gdje bi prodaja nakon 2045. godine bila 100% EV)? Pojasnite.

# Sljedeća tema:

Elastičnost ponude i potražnje.





Hvala na  
pažnji!